

Huhu Fakafaito‘o ‘o e ‘Aione’ (IV Iron) ki he

Sino’

Ko e ‘uhinga ‘oku fa’a fiema’u ai ke huhu’i ‘a e ‘aione’ ki he kālava’...

‘Oku tali atu ‘e he pepa’ ni ha ngaahi fehu’i anga maheni fekau’aki mo hono huhu fakafaito’o ko ia ‘o e ‘aione’. ‘Oku ‘ikai kakato atu ai ‘a e kotoa ‘o e ngaahi fakamatala ‘oku ala ma’u’ pea ‘oku ‘ikai te ne fetongi mo e fiema’u ko ia ke ke talanoa ki ho’o toketāa’ pe mā’uli’ fekau’aki mo e fiema’u ko ia ke ke ngāue’aki ‘a e huhu fakafaito’o ‘o e ‘aione’.

<p>Ko e hā ‘a e huhu fakafaito’o ‘o e ‘aione’?</p> <p>‘Oku ‘uhinga ‘a e “huhu” (Intravenous) pe “IV” ki hono ‘oatu fakahangatonu ‘o ha me’a ki he halanga toto’ ‘i he sino’ ‘o fakafou ‘i he kālava’. ‘Oku fakahū ‘a e fo’i hui’ ki he kālava’ (anga maheni ‘i he tu’a ‘o e nima’ pe uma’) kuo fakapipiki ki he hina vaisiliva’ ‘a ia kuo hu’i ki ai ‘a e ‘aione mo e saline (ko e vai kuo haka mo e māsima). ‘Oku “fakato’i” (infused) māmālie leva ‘a e huhu’a’ ni ki he kālava’ ‘o hu’i mo e toto’ ‘i ho sino’.</p>	<p>Ngaahi kovi & lelei ‘o e huhu fakafaito’o ‘o e ‘aione’</p> <p>‘E fakamatala’i atu ‘e ho’o toketāa’ pe mā’uli’ ‘a e ngaahi kaunga kovi, lelei & founa kehe ‘oku ala ma’u atu ai ‘a e huhu fakafaito’o ‘o e ‘aione’ ‘i he ‘ene felāve’i tonu mo koe’. Ko e pēseti ‘e 33 ‘o e kakai fefine feitama’ ‘oku nau a’usia ha ngaahi faka’ilonga lolotonga hono huhu fakavavevave atu ‘o e ‘aione polymaltose. Ki he tokolahi ‘o e kau mahaki’ ni, ‘e puli faka’aufuli atu pē ‘a e ngaahi faka’ilonga’ ni ‘i hono ta’ofi vave ‘o e huhu’ kā, ‘i he ngaahi keisi hāhāmolofia ‘e ni’ihi, ‘e malava pē ke fakatu’utāmaki ‘aupito eni. ‘Oku ‘oatu ‘a e huhu fakafaito’o ‘o e ‘aione’ ki he palopalema tō lalo ‘a e ‘aione’ ‘i he taimi ‘oku ‘ikai malava ai hono folo ‘o e ‘aione’ ‘i he ngutu’, ‘oku ngāue pea ala ke ngāue vave eni pea lahi ange ‘ene kaunga lelei’ ‘i he’ene kaunga kovi ‘i ho’o keisi fakafo’ituitui’. Kapau ‘oku’ ke ngali feitama, fakahā atu ia ki ho’o toketāa’ pe mā’uli’, he ‘oku totonu ke ‘oua na’a fakahoko ha huhu ‘aione’ ‘i he ‘uluaki māhina ‘e tolu (first trimester) ‘o e feitama’.</p>
---	---

To’o mo fakalelei’i mei’ he “Huhu Fakafaito’o ‘o e ‘Aione’ ki he sino’”, Blood Safe Australia

Ko e hā 'oku mahu'inga ai 'a e 'aione?

'Oku mahu'inga 'a e 'aione' ki he sino' ki hono ngaohi 'o e haemoglobin (Hb), 'a ia ko e fakalanu ia 'oku' ne 'ai 'a e ngaahi konga kulokula 'o e toto' (red blood cells) ke lanu kulokula'. 'I he taimi 'oku tō lalo ai 'a e lahi 'o e 'aione' 'i he sino', 'oku tō lalo leva 'a e tu'unga 'o e haemoglobin mei' he tu'unga angamaheni'. 'Oku ui eni ko e "palopalema tō lalo 'a e 'aione' 'i he si'isi'i 'a e haemoglobin 'i he toto'" (iron deficiency anaemia).

'Oku mahu'inga 'aupito 'a e haemoglobin he 'oku' ne fetuku 'a e 'osikena (oxygen) mei' he ma'ama'a' ki he toenga 'o e sino'. Kapau 'oku tō lalo 'a e tu'unga ho haemoglobin pe 'aione' 'e malava ke ne 'ai koe ke ke ongo'i hela'ia 'o 'ikai ai malava ke fakahoko ho ngaahi fatongia angamaheni'.

Ngaahi founga 'o hono ma'u 'o e 'aione' 'o kehe ange mei' hono huhu fakafaito'o'

>'AIONE 'OKU FOLO 'I HE NGUTU': Kapau 'oku malava ke ke folo pe inu 'a e 'aione' 'i ho ngutu' pea ko e 'uluaki founga eni ke 'ahi'ahi'i' (tukukehe kapau 'oku fiema'u fakavavevave ke hiki hake 'a e tu'unga ho Hb). Kapau 'oku 'ikai tali lelei 'e ho kete' (tummy) 'a e fo'i'akau 'aione', 'e malava ke 'oatu 'a e huhu'a 'aione' ke 'ahi'ahi pea fakalahi māmālie fakatatau ki ho'o fiemālie', pe ko hono folo tu'o 2 pe 3 'i he uike 'a e fo'i'akau' kae 'ikai ko e faka'aho - talanoa ki ho'o toketāa' pe mā'uli fekau'aki mo e me'a' ni he 'oku mahu'inga ke ke ma'u 'a e lahi totonu 'o e 'aione'. 'Oku lahi 'a e ngaahi fo'i'akau 'aione' 'oku pehē 'oku lelei ki he kete' kā 'oku si'i 'a e 'aione' 'i ai' ke ne faito'o 'a e palopalema'.

>'AIONE IM: 'Oku 'ikai ke fokotu'u atu 'a hono huhu' 'i 'o e 'aione ki he uoua' (IM) he 'oku mamahi eni pea 'e malava ke ne fakatupu 'a e piki mo e liliu 'o e lanu 'o e kilī'.

>HUUHUU TOTO: 'E malava 'e he huhu toto' ke ne fakakahaofi 'a e mo'ui' 'i he taimi 'oku lahi ai 'a e palopalema 'i he tō lalo 'a e 'aione' pe lahi 'a e toto 'oku mole'. 'Oku ala kaunga kovi atu ange 'a eni ia 'i he huhu 'aione' pea 'oku totonu ke 'oua na'a ngāue'aki tukukehe 'o ka fiema'u fakavavevave ke fakalahi 'a e tu'unga 'o e Hb ('i he taimi 'oku lahi ange ai 'a 'ene kaunga lelei' 'i he'ene kaunga kovi').

>KAI 'O E ME'AKAI': 'E faingata'a ki ha tokotaha kuo tō lalo hono tu'unga 'aione' pe tō lalo 'a e haemoglobin 'i hono toto' (anaemic) ke

	fakafoki ha 'aione fe'unga ki hono sino' 'o a'u pē ki ha'ane kai ha me'akai 'oku lahi ai 'a e 'aione'.
<p>Ko e hā te u ala fiema'u ai 'a e huhu fakafaito'o 'o e 'aione'?</p> <p>Ko e founga angamaheni ki hono faito'o 'o e palopalema tō lalo 'a e 'aione' ko hono folo 'o e fo'i'akau pe huhu'a 'aione' 'i he ngutu'. 'Oku lelei eni ki he kakai tokolahi pea 'oku tomu'a 'ahi'ahi'i ai 'a e founga' ni.</p> <p>'E ala fiema'u leva 'a e huhu fakafaito'o 'o e 'aione kapau 'oku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • • 'Ikai malava ke ke folo 'a e 'aione' 'i he ngutu' • • 'Ikai malava ke mimisi 'e ho kete' 'a e 'aione' • • 'Ikai malava ke mimisi 'e ho kete' ha 'aione fe'unga tupu meif' he mole ko ia 'o ha toto lahi meif' ho sino' • • Fiema'u fakavavevave ha 'aione lahi ke tokoni ki hono ta'ofi 'o ha ngaahi faingata'a kehe pe huhu toto ('o hangē ko ia ko e taimi kimu'a pe hili ange 'o ha tafa lahi, tō lalo lahi 'o e 'aione' 'i he konga kimui' pe hili 'o e feitama') • • 'Ikai 'aonga atu 'a e fo'i'akau' ('o tupu meif' ha ngaahi palopalema fakaesino kehe) • • Maumau 'a e kofuua' (kidney) pe mafu' 	<p>Ngaahi uesia 'o e huhu fakafaito'o 'o e 'aione'</p> <p>'E malava ke a'usia 'e he kau mahaki 'oku nau ma'u 'a e ngaahi huhu 'aione' ha ngaahi uesia kovi 'o kau ki ai 'a e:</p> <p>>Ngaahi liliu fakataimi 'i he 'enau ifo' (hangē ko ha ifo tamaki)</p> <p>>Langa 'ulu, 'ongo'i puke pe lua</p> <p>>Felāngaaki 'o e uoua' mo e hokohokonga'</p> <p>>Nounou 'o e mānava'</p> <p>>Veli, fepulopulasi 'a e kili'</p> <p>>Ngaahi liliu ki he tu'unga 'o e toto' pe tā 'o e mafu'</p> <p>>Vevela mo e fefulai 'i he konga 'o e sino' na'e fai ai e huhu'</p> <p>>'Oku hāhāmolofia 'a e ngaahi uesia 'oku kovi 'aupito'. 'E siofi ofi koe 'e he kau neesi' ke vakai'i na'a e'a mai 'a e ngaahi faka'ilonga' ni.</p>
<p>Kimu'a ho'o ma'u atu 'a e huhu fakafaito'o 'o e 'aione'</p> <p>Fakahā ki ho'o toketāa' pe mā'uli' kapau 'oku:</p> <p>>ke feitama pe feinga ke feitama</p> <p>>'i ai ha hisitōlia 'o ha'o ma'u 'a e mahaki hela',</p>	<p>'Aho 'o e Huhu'</p> <p>>Ma'u ho'o me'akai pongipongi/ho'atāa'. 'Oku 'ikai fiema'u ke ke 'aukai koe ki ha huhu 'aione.</p> <p>>Folo/inu mo ho'o ngaahi faito'o angamaheni'</p> <p>>Te ke lava 'o faka'uli ki 'api hili 'a e huhu' 'o hoko atu ho'o ngaahi ngāue angamaheni'</p>

To'o mo fakalelei'i meif' he "Huhu Fakafaito'o 'o e 'Aione' ki he sino'", Blood Safe Australia

<p>mahaki kili’ (eczema) pe ngaahi kona kehe (allergies)</p> <p>>kaunga kovi kiate koe ‘a e huhu ‘aione’ pe ha fa’ahinga huhu ‘i he kuohili’</p> <p>>‘i ai ha hisitōlia ‘o ha fu’u mā’olunga ‘o e tu’unga ‘o ho ‘aione’, palopalema ‘i ha fu’u lahi pe faingata’a ‘a hono tauhi ‘o e tu’unga ‘o e ‘aione’ ‘i ho sino’ (haemochromatosis) pe palopalema ‘o e kofuua’ ‘i he kuohili’</p> <p>>ke lolotonga ma’u ha ngaahi faito’o (kau ki ai ha ngaahi faito’o fakatau mei’ ha kånita na’e ‘ikai tu’utu’uni pau ‘e he toketaa’ pe ko ha faito’o fakalahi fakaenatula pe herbal supplements)</p>	<p>(tukukehe kapau ‘oku ‘i ai ha uesia fakatu’upakē)</p> <p>>‘E ‘oatu ‘a e ‘aione’ ‘o fakafou ‘i he me’ahuhu fakatafe vaisiliva si’isi’i ‘a ia ‘e huhu’i ki ho nima’/uma’</p> <p>>Kapau te ke fakatokanga’i ha fa’ahinga uesia kovi, fakahā ia ki ho’o neesi’ ‘i he vave taha’</p>
<p>Ko e hā ‘a e lahi ‘o e ‘aione ‘oku fiema’u?</p> <p>‘E fika’i ‘e ho’o toketāa’ pe mā’uli’ ‘a e lahi ‘o e ‘aione ‘e fiema’u’ ke fakafoki ho tu’unga Hb ki he tu’unga angamaheni’ pea mo tauhi foki mo ha kongā ki he kaha’u’. ‘I he taimi ‘oku ‘oatu ai ‘a e kotoa ‘o e ‘aione ‘oku fiema’u ‘e he sino’ ‘i he fo’i huhu ‘e taha’ (faito’o ‘e taha) ‘oku ui ia ko e “huhu kakato” (total dose infusion).</p> <p>‘Oku fa’a fiema’u ‘a e “huhu kakato” ‘i he ngaahi keisi ‘e ni’ihi ka ‘i he ngaahi keisi ‘e ni’ihi ‘oku ala ‘oatu pē ha ngaahi kongā fakaikiiki ‘o e huhu fakafaito’o ‘o e ‘aione’ ke ne tokoni ki hono hiki hake ‘a e tu’unga Hb ‘o fe’unga ke ne fakalelei’i ‘a e ngaahi faka’ilonga’ pea mo tokoni ai ke ta’ofi hano fakahoko ‘o ha huhu toto. ‘E toki fakafoki māmālie leva ‘a e toenga ‘o e ‘aione’ ki he sino’ ‘i he ngaahi mähina ka</p>	<p>Hili ‘a e huhu’</p> <p>‘Oku fa’a malava ke toki hā mai ha uesia kovi hili ha ‘aho ‘e 1 pe 2 mei’ he huhu’ pea ‘e ala kau ki ai ha langa ‘ulu, mofi si’isi’i, felāngaaki ‘o e ngaahi uoua’ mo hokotanga hui’. ‘E fa’a sai pē ‘a e ngaahi me’a’ ni ‘iate kinautople pē hili ha ngaahi ‘aho si’i. ‘Oku meimei felāve’i ‘a e ngaahi me’a’ ni mo e ‘huhu kakato’ ‘o e ‘aione polymaltose. Kapau ‘oku’ ke hoha’a ki ai pea uesia mo ho’o ngaahi ngāue faka’aho’ fetu’utaki ki ho’o toketāa’ pe mā’uli’ pe senitā na’e fai ai ‘a e huhu’ ki ha fale’i. Kapau ‘oku mamahi ho fatafata’, faingata’a mo ho’o mānava’, ninimo pea pupula ho kia’/ngutu’ KUMI LEVA HA TOKONI FAKAFAITO’O FAKAVAVEVAVE/TELEFONI KI HE ME’ALELE TOKONI FAKAFAITO’O FAKAVAVEVAVE’ (AMBULANCE ‘I HE FIKA 111).</p>

To’o mo fakalelei’i mei’ he “Huhu Fakafaito’o ‘o e ‘Aione’ ki he sino’”, Blood Safe Australia

<p>hoko’ ‘aki ‘a e ngaahi fo’i’akau ‘aione’.</p> <p>‘E fiema’u ha ngaahi uike ke kakato ai ‘a e ngāue ‘a e ‘aione’ pea ‘e vakai’i ‘e ho’o toketāa’ pe mā’uli’ ‘a e tu’unga ho Hb ke siofi ‘a e tu’unga lelei ‘ene ngāue’ atu’.</p>	
--	--

<p>Ngaahi Fa’ahinga ‘o e huhu fakafaito’o ‘o e ‘aione’</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ‘Aione polymaltose (Ferrosig pe Ferrum H) ‘e ala ke ‘oatu ‘i ha huhu kakato lahi ‘e taha (‘total dose’ infusion) pe si’i ange ‘i ha ngaahi houa. <i>(ko e kalasi faito’o ‘eni ‘oku mau sai’ia ange ke ‘oatu’)</i> ▪ ‘Aione sucrose (Venofer) ‘oku ‘ikai malava ke ‘oatu ia ‘i ha huhu kakato ‘e taha kā ‘e ala ‘oatu ia ‘i ha ngaahi konga fakaikiiki ‘i ha miniti ‘e 30 pea hokohoko atu ‘i ha vaha’a taimi ko ha ngaahi ‘aho pe uike. ▪ ‘Aione carboxymaltose (Ferinject) ‘e ala ‘oatu ‘i ha ngaahi huhu lahi ange ‘i he miniti ‘e 15. ‘E ala fiema’u ke toe fakahoko eni ‘i ha taimi ‘e taha). <i>(‘Ikai ala ma’u atu eni ‘i he lolotonga’ ni)</i> 	
--	--

<p><i>‘E fiema’u ke ta’ofi ‘a e ngaahi fo’i’akau ‘aione’ ‘i ha uike hili hono huhu ‘o e ‘aione’ ko e ‘uhi’ ‘e ‘ikai ma’u kakato ‘e he sino’ ia ‘a e ‘aione’ ‘i loto ai’ . Kapau ‘oku lahi hake ho’o huhu ‘aione’ ‘i he taha’ pea ‘e fiema’u ke ta’ofi mo e fo’i’akau ‘aione’ ‘i he lolotonga ‘o e faito’o’. ‘Oku ‘ikai fa’a fiema’u kinautolu hili ‘a e ngaahi huhu fakafaito’o ‘o e ‘aione’ (tautefito kapau ‘oku ‘oatu ha ‘huhu kakato’): Fakapapau’i mo ho’o toketāa’ pe mā’uli’ pē ‘e toe fiema’u ia pea mo e taimi ko ia ‘e toe fiema’u ai ‘a e fo’i’akau ‘aione’</i></p> <p>Fakaikiiki ki he fetu’utaki ki he falemahaki’:</p>

'Aho 'o e 'apoinimeni':

Taimi':

Feitu'u':

Ngaahi 'aho sivi toto':

Ki ha fakamatala lahi ange: Talanoa ki ho'o toketaa' pe ma'uli'